

جمهوری اسلامی افغانستان

Islamic Republic of Afghanistan

د افغانستان اسلامي جمهوریت

چارچوب

عقد قراردادها و تفاهم نامه ها

با مؤسسات غیردولتی (NGOs)

2 مقدمه
3 مبنا
3 اهداف
3 ساحة تطبيق
4 بررسی میکانیزم و مشکلات موجود
4 الف: نبود مودل (نمونه) قرارداد واحد
4 ب: نظارت
4 ج: گزارش دهی
5 مراحل تنظیم و تطبیق قراردادها و تفاهم نامه ها
5 الف: قراردادها و تفاهم نامه های مودل (نمونه)
5 ب: کمیته نظارت از قراردادها و تفاهم نامه ها
7 وظایف و صلاحیت های کمیته نظارت از قرار دادها و تفاهم نامه
8 ج: مراحل عقد قرارداد و تفاهم نامه
9 د: میکانیزم نظارت
9 اول: وزارت خانه ها و ادارات دولتی
9 دوم: کمیته نظارت از قرار دادها و تفاهم نامه ها
10 س: میکانیزم گزارش دهی
10 مسؤولیت های ادارات
11 طبقه بندی مؤسسات غیر دولتی (NGOs)

مقدمه

این چارچوب رهنمودی است برای مدیریت قراردادهای و تفاهم نامه های ادارات دولتی با مؤسسات غیردولتی (NGOs) غیر انتفاعی و همچنان ابزار و نمونه ها (مدل های) قراردادهای و تفاهم نامه ها را جهت کمک در تطبیق مؤثر قراردادهای و تفاهم نامه ها برای ادارات دولتی تهیه مینماید.

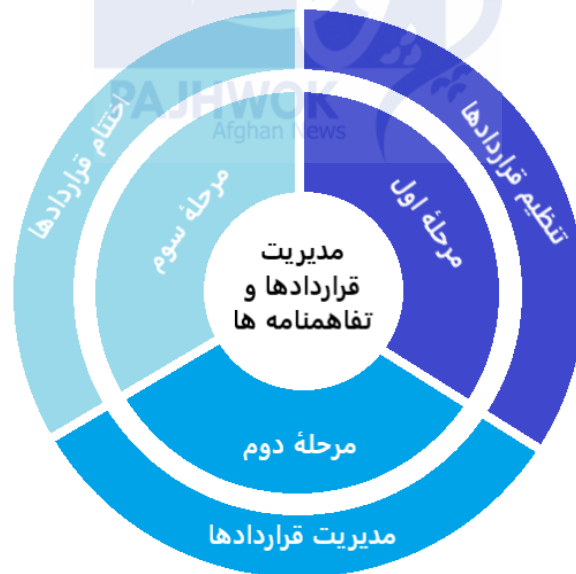
در این چارچوب علاوه بر بیان مبنا، اهداف و ساحت تطبیق آن، یک ارزیابی از شیوه های موجود در ادارات دولتی بخصوص شیوه نظارت و گزارش دهی از تطبیق قراردادهای و تفاهم نامه ها صورت گرفته و در اخیر شیوه های جدید برای مدیریت بهتر قراردادهای و تفاهم نامه های ادارات دولتی با مؤسسات غیردولتی (NGOs) بیان گردیده است. به اساس شیوه تعیین شده در این چارچوب سه مرحله جهت مدیریت بهتر قراردادهای و تفاهم نامه ها مدنظر گرفته شده است.

1. مرحله تنظیم قراردادهای و تفاهم نامه ها

2. مرحله بررسی و نظارت از قراردادهای و تفاهم نامه ها

3. مرحله بررسی نهایی در ختم قراردادهای و تفاهم نامه ها و تایید آن

در هر مرحله امور کلیدی شامل میباید که باید از سوی وزارت خانه ها و ادارات دولتی ج.ا.ا و مؤسسات غیردولتی (NGOs) رعایت گردد.

مبنا

این چارچوب بر اساس جزء (1-4) فیصله مصوبه شماره هشتم مؤرخ 1399/09/26 شورای محترم عالی حاکمیت قانون و حکومتداری که چنین بیان شده است: «مشاوریت ارشد مقام عالی در امور حقوقی موظف است در همکاری با وزارت عدلیه و سایر ادارات ذیربط تحت نظر ستره محکمه ج.ا.ا سند واحد را با در نظر داشت ابعاد پالیسی، نحوه حسابدگی و چارچوب مشخص به منظور عقد قرار دادها و تفاهم نامه ها با مؤسسات غیر دولتی (NGOs) ترتیب نموده و به یکی از جلسات شورای عالی حاکمیت قانون و حکومتداری ارائه نماید.» از طرف واحد حقوقی ریاست جمهوری تهیه و ترتیب گردیده است.

اهداف

1. معیار سازی نحوه تنظیم قراردادها و تفاهم نامه ها جهت مدیریت، تطبیق و حسابدگی بهتر آنها با مؤسسات غیردولتی (NGOs)،
2. حصول اطمینان از تطبیق مؤثر مسؤلیتها و تعهدات مؤسسات غیردولتی (NGOs) بخصوص ارائه نتایج ارزشی برای پول (value for money outcomes) منحصی اساسی ترین هدف این چارچوب،
3. ایجاد میکانیسم طی مراحل ونظارت از قراردادها و تفاهم نامه ها با مؤسسات غیر دولتی (NGOs)،
4. تهیه و ترتیب قرارداد و تفاهم نامه مدل (نمونه) با مؤسسات غیر دولتی (NGOs)،
5. مشخص نمودن مرجع نظارت کننده از قراردادها و تفاهم نامه ها با مؤسسات غیر دولتی (NGOs)،

ساحه تطبیق

این چارچوب با درنظرداشت قوانین و مقررات نافذه ج.ا.ا تنها در مورد قراردادها و تفاهم نامه هائی که با مؤسسات غیردولتی جهت تطبیق پروژه ها به امضا میرسد، قابل تطبیق میباشد.

طوریکه در مقدمه ذکر گردید مدیریت قراردادها و تفاهم نامه ها با مؤسسات غیردولتی (NGOs) دربرگیرنده سه مرحله بوده و این چارچوب بالای هر سه مرحله قابل تطبیق میباشد.

این چارچوب بالای قراردادهای تدارکاتی که مطابق به قانون تدارکات و از طریق اداره تدارکات ملی طی مراحل و تطبیق میگردد قابل تطبیق نیست.

بررسی میکانیزم و مشکلات موجود

طی مراحل و عقد قراردادهای و تفاهم نامه‌ها مستلزم موجودیت میکانیزم خاص است که مطابق آن ادارات دولتی و مؤسسات غیر دولتی قراردادهای و تفاهم نامه‌های خود را طی مراحل و عقد نمایند. بر اساس بررسی واحد حقوقی ریاست جمهوری از قوانین نافذ بخصوص قانون معاهدات و میثاق‌های بین‌المللی و قانون مؤسسات غیر دولتی و میکانیزم موجود (بخصوص شیوه کار روزمره) در رابطه به عقد قراردادهای و تفاهم نامه‌ها با مؤسسات غیر دولتی هیچ گونه میکانیزم مشخص و واحد ارائه نگردیده است. در قانون معاهدات و میثاق‌های بین‌المللی فقط در رابطه با مقام عقد کننده و نحوه طی مراحل معاهدات، موافقت نامه‌ها و یادداشت‌های تفاهم در سطح بین‌المللی را پیش از امضا بیان نموده است، اما در رابطه با طی مراحل و عقد قراردادهای و تفاهم نامه‌ها در سطح ملی بخصوص بخش تطبیق قرار دادهای و تفاهم نامه‌ها در هیچ سندی قانونی بیان نشده است، که این نشان دهند خلاء و کاستی‌های ذیل میباشند:

الف: نبود مدل (نمونه) قرارداد واحد

در حال حاضر یک سند واحد قرارداد یا تفاهم نامه وجود ندارد و اکثراً این اسناد از جانب مؤسسات تهیه و ترتیب میگردد که مؤثریت تطبیق را پائین آورده و زمینه سوءاستفاده را برای مؤسسات غیردولتی بیشتر میسازد. با توجه به اینکه متن قراردادهای و تفاهم نامه‌ها برای تطبیق پلان‌ها و پروژه‌ها دارای اهمیت ویژه میباشند، بناءً باید یک مدل واحد قرارداد و تفاهم نامه معیاری تهیه و ترتیب گردد تا در تطبیق بهتر پلان‌ها و پروژه‌ها مؤثریت و دست‌آورد حاصل شده بتواند. و مشکلات موجود خصوصاً در تطبیق قراردادهای و تفاهم نامه‌ها را حل نماید. این در صورتی امکان دارد که ادارات دولتی برای عقد قراردادهای و تفاهم نامه‌ها با مؤسسات غیر دولتی دارای قراردادهای معیاری باشد که تمام مسائل و موضوعات اساسی یک قرارداد را در آن پوشش داده باشد.

ب: نظارت

با توجه به نتیجه بررسی‌های این واحد آشکار گردید که میکانیزم خاصی برای نظارت از عقد و تطبیق قراردادهای و تفاهم نامه‌ها نیز وجود ندارد و خصوصاً مشخص نیست که ادارات دولتی به چه نحوی از عقد و تطبیق قراردادهای و تفاهم نامه‌ها نظارت می‌نمایند. درحالی‌که یک ضرورت آشکار است تا ادارات دولتی به اساس یک میکانیزم خاص از مرحله عقد قراردادهای و تفاهم نامه‌ها الی مرحله تطبیق و اختتام آن نظارت نمایند.

ج: گزارش دهی

یکی از مشکلات مهم دیگری که در نتیجه بررسی واضح شد، نبود نحوه حسابدهی و شیوه گزارش دهی از تطبیق قراردادهای و تفاهم نامه‌ها بخصوص تطبیق پلان‌ها و مصرف بودجه بر اساس مواد قرارداد یا تفاهم نامه میباشند. هرچند قانون مؤسسات غیردولتی تمامی مؤسسات غیردولتی را مکلف نموده است تا از کارهای خود به وزارت اقتصاد

گزارش ارائه نمایند اما این گزارش ها از کارهای روزمره و به شکل کلی بوده و مکلف به گزارش دهی از تطبیق هر قرارداد و تفاهم نامه به شکل منظم و خاص نمیباشند.

مراحل تنظیم و تطبیق قراردادهای و تفاهم نامه ها

جهت مدیریت بهتر قراردادهای ادارات دولتی با مؤسسات غیردولتی موارد و مراحل ذیل مدنظر گرفته شود:

الف: قراردادهای و تفاهم نامه های مودل (نمونه)

پیشنهاد میگردد تا برای تمامی قراردادهای و تفاهم نامه ها از یک ساختار و مواد همسان استفاده گردد. بناءً ضرورت است تا قرارداد و تفاهم نامه نمونه (مودل) ترتیب گردد که احکام عمومی و شرایط اساسی آن مطابق به قوانین، مقررات و پالیسی های دولت ج.ا.ا نوشته شده و در تمامی قراردادهای و تفاهم نامه ها درج گردیده و غیر قابل تغییر باشد. علاوه برآن، این قرارداد و تفاهم نامه نمونه دارای شکلیات یکسان بوده تا در قسمت ترتیب، تطبیق و نظارت از آنها سهولت بمیان آمده و مؤثریت بیشتر ایجاد گردد. فلهذا، مودل ها (نمونه های) قرارداد و تفاهم نامه که از جانب واحد حقوقی ریاست جمهوری تهیه و ترتیب شده است بالترتیب در ضمیمه های شماره (1) و شماره (2) این میکانیزم گنجانده شده است.

ب: کمیته نظارت از قراردادهای و تفاهم نامه ها

با درنظرداشت مشکلات فوق الذکر و بررسی های انجام شده طوریکه قبلاً ذکر گردید میکانیزم خاص برای عقد قراردادهای و تفاهم نامه ها موجود نبوده و آنچنانیکه ادارات دولتی و وزارت خانه ها باید نظارت داشته باشند، ندارند. بناءً، این واحد پیشنهاد مینماید که یک کمیته دایمی جهت عقد، تطبیق، گزارش دهی و نظارت از قراردادهای و تفاهم نامه ها با مؤسسات غیردولتی ایجاد گردد. این کمیته از نماینده های ادارات دولتی و مؤسسات غیردولتی ذیربط بشکل ذیل ترتیب میگردد:

تشکیلات کمیته نظارت قراردادهای و تفاهم نامه ها				
شماره	اسم مرجع نماینده	تعداد	دلیل انتخاب	ملاحظات
1	مقام معاونیت اول ریاست جمهوری	1	مقام معاونیت اول ریاست جمهوری به سبب تنظیم بهتر امور ریاست جلسات کمیته را بر عهده داشته باشد.	هدایت مقام عالی ریاست جمهوری اسلامی افغانستان
2	ریاست انسجام فعالیت های مؤسسات غیر دولتی، وزارت اقتصاد	1	از آنجائیکه تمامی امور مربوط به مؤسسات غیر دولتی ارتباط مستقیم به ریاست انسجام وزارت اقتصاد دارد بناءً	

	پیشنهاد می‌گردد که این ریاست امور مربوط به سکرتریت این کمیته را بعهده داشته باشد.			
3	وزارت صنعت و تجارت	1	وزارت صنعت و تجارت	پروژه جوازدهی مؤسسات غیردولتی شامل می‌باشد، بناءً پیشنهاد می‌گردد یک نماینده با صلاحیت از این وزارت نیز منحیث عضو دائمی باشد.
4	وزارت مالیه	1	وزارت مالیه	وزارت مالیه بدلیل اینکه در قراردادهای کمک های ملی و بین المللی شامل می‌باشد و این کمک ها تمویل کننده عمده پروژه های مؤسسات غیردولتی می‌باشد، بناءً یک نماینده با صلاحیت از این وزارت منحیث عضو دائمی پیشنهاد می‌گردد.
5	وزارت عدلیه	1	وزارت عدلیه	وزارت عدلیه دارای دانش مرتبط به قوانین و مقررات نافذه ج.ا.ا می‌باشد و میتواند در تطبیق مؤثر قراردادها و تفاهم نامه ها از تجربیات این اداره استفاده گردد. بناءً پیشنهاد می‌گردد یک نماینده با صلاحیت از وزارت عدلیه نیز عضو دائمی باشد.
6	واحد حقوقی ریاست جمهوری	1	واحد حقوقی ریاست جمهوری	واحد حقوقی ریاست جمهوری جهت اعمال مفاد فرمان شماره (137) مؤرخ 1399/10/6 و نظارت از مطابقت قراردادها و تفاهم نامه ها با پالیسی ها و ستراتیژی های مقام عالی ریاست جمهوری نمایندگی مینماید.
7	اداره امور ریاست جمهوری	1	اداره امور ریاست جمهوری	جهت هماهنگی مؤثر قراردادها و تفاهم نامه ها با مقام عالی ریاست جمهوری،

	نماینده با صلاحیت ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری.			
8	وزارت صحت عامه	1	نماینده باصلاحیت وزارت صحت عامه.	هدایت مقام عالی ریاست جمهوری ا.ا.
9	نماینده غیر دائمی بر اساس نهاد امضاء کننده قرارداد یا تفاهم نامه	1	نماینده های غیر دائمی مربوط به سایر وزارت خانه ها و ادارات که در این کمیته نماینده ندارد، میباشد. نظر به موضوع قرارداد یا تفاهم نامه هر وزارت خانه یا اداره دولتی یک نماینده با صلاحیت در قراردادها و تفاهم نامه ها معرفی مینمایند که نظر به ضرورت و دعوت سکرتریت کمیته این نماینده ها در جلسات شرکت می نمایند.	
10	نماینده غیر دائمی مؤسسات غیر دولتی (NGO) که قرارداد یا تفاهم نامه با آنها امضا میشود یا شده است	1	جهت ارائه گزارش ها و معلومات درباره اقدامات، توانایی های مؤسسه و سایر مسائل مربوطه، بدون حق رأی در تصامیم کمیته نظر به دعوت سکرتریت یک نماینده از مؤسسات غیر دولتی اشتراک میکند.	

وظایف و صلاحیت های کمیته نظارت از قرار دادها و تفاهم نامه

کمیته ذکر شده دارای مسئولیت ها و صلاحیت های خاص می باشد که در ذیل ذکر میگردد:

- بررسی و مطابقت متن قرار دادها و تفاهم نامه ها پیش از عقد؛
- بررسی قرار دادها و تفاهم نامه ها از لحاظ سیاسی، اقتصادی و اجتماعی؛
- تأیید و رد امضای قرار دادها و تفاهم نامه ها با توجه به مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی؛
- نظارت از چگونگی تطبیق قرار دادها و تفاهم نامه ها؛
- گزارش گیری از وزارت خانه ها، ادارات دولتی و مؤسسات غیردولتی در هر ربع سال به طور جدی؛
- توقف ادامه قرار دادها و تفاهم نامه ها در صورتی عدم تطبیق پروژه ها بطور درست از جانب قراردادی؛
- ایجاد یک سیستم ثبت برای تمام پروژه ها جهت مشخص شدن از پیشرفت کار قرار دادی ها؛
- ارائه گزارش از تمامی پروژه ها و تفاهم نامه هر شش ماه یکبار به مقام عالی ریاست جمهوری؛

این کمیته باید به طور جدی و مستمر از پیشرفت کار مؤسسات غیردولتی نظارت نماید و در روز اول کاری هر ماه جلسات خود را بطور متداوم برگزار نمایند و می توانند بر اساس حجم کار جلسات بیشتر نیز داشته باشند. باید بعد از هر شش ماه در رابطه با چالش ها و پیشرفت کار از تمامی قرار دادها و تفاهم نامه ها به مقام عالی ریاست جمهوری گزارش ارائه نماید.

ج: مراحل عقد قراردادهای و تفاهم نامه ها

وزارت خانه ها، ادارات دولتی و مؤسسات غیردولتی مکلف اند تا سه مرحله ی ذیل را جهت طی مراحل، عقد و تطبیق قراردادهای و تفاهم نامه ها رعایت نمایند:

(1) مرحله تنظیم قراردادهای و تفاهم نامه ها؛

(2) مرحله بررسی و نظارت از قراردادهای و تفاهم نامه ها؛

(3) مرحله بررسی نهایی در ختم قراردادهای و تفاهم نامه ها و تایید آن؛

د: میکانیزم نظارت

نظارت از تطبیق قراردادهای و تفاهم نامه‌ها با مؤسسات غیر دولتی (NGOs) در دو بخش ذیل صورت می‌گیرد:

اول: وزارت خانه‌ها و ادارات دولتی

وزارت خانه‌ها و ادارات دولتی بعد از عقد قرارداد داد مکلف است که با توجه به اهداف، پلان‌ها و نتایج منتظره از طریق گزارش‌گیری در هر ربع سال به طور جدی از تطبیق موثر مواد قرارداد نظارت نمایند و به طور منظم گزارش‌های هر قراردادی را دریافت و بررسی نمایند. بعد از پانزده روز از دریافت گزارش‌ها توأم با نظریات خویش، گزارش را به کمیته نظارت ارسال نمایند.

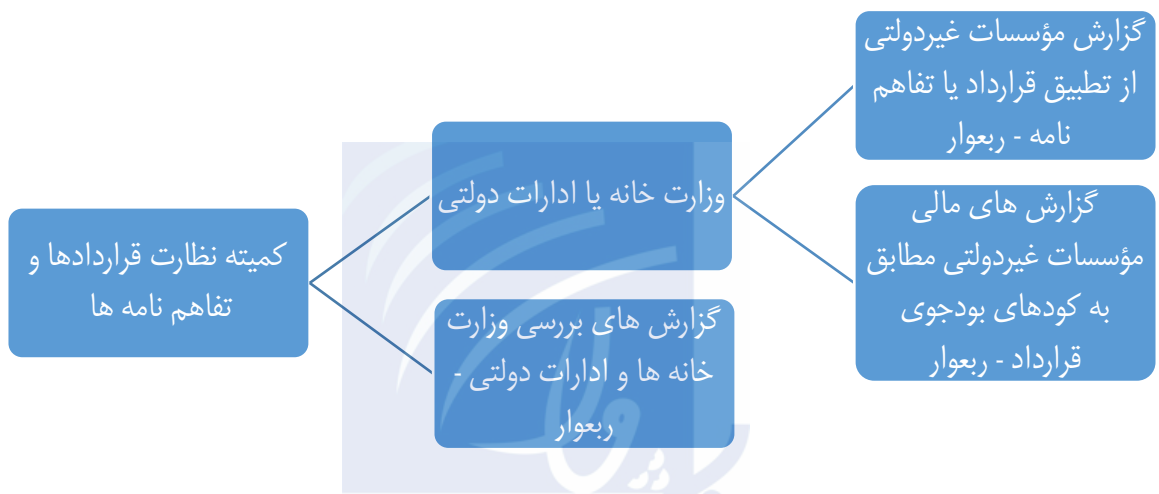
دوم: کمیته نظارت از قراردادهای و تفاهم نامه‌ها

کمیته نظارت با توجه به گزارش‌های ارسال شده از جانب وزارت خانه‌ها و ادارات گزارش‌ها را مطالعه نموده و در صورت نیاز می‌تواند نماینده وزارت مربوط به موضوع و مؤسسه قراردادی را جهت پاسخ به سوالات کمیته به جلسه دعوت نماید و طرفین قرارداد نیز مکلف می‌باشند تا به سوالات کمیته نظارت به طور دقیق و درست پاسخ ارائه نمایند.

س: میکانیزم گزارش دهی

مؤسسات غیردولتی (NGOs) مکلف اند تا گزارش های ربع وار خود را به وزارت خانه ها و ادارات دولتی که یک طرف قرارداد هستند، تسلیم نمایند و یک نسخه آنرا به کمیته ارزیابی نیز بفرستند. گزارش های مؤسسات غیردولتی در دو بخش میباشد؛ بخش اول گزارش باید متشکل از تطبیق پلان های قرارداد یا تفاهم نامه مطابق به اهداف و نتایج متوقعه از قراردادها و تفاهم نامه ها باشد و اینکه تا چه حد اهداف و مفاد مواد قرارداد تطبیق گردیده است. بخش دوم گزارش متشکل از گزارش های مالی مطابق به کودهای مصرفی بودجه اختصاص داده شده به قرارداد یا تفاهم نامه، میباشد. وزارت خانه ها و ادارات دولتی نیز مکلف اند تا تطبیق عملی مواد قرارداد یا تفاهم نامه را بررسی نموده و گزارش خود را به کمیته نظارت بشکل ربعوار تسلیم نمایند.

مسؤولیت های ادارات

ریاست انسجام فعالیت های مؤسسات غیردولتی امور سکرتریت کمیته نظارت را به عهده دارد. علاوه برآن، این ریاست مکلف است تا تمامی قراردادهای و تفاهم نامه های امضا شده با مؤسسات غیردولتی را در یک دفتر خاص (دیتابیس) طوری ثبت و راجستر نماید تا تعقیب و نظارت از آنها سهل و آسان باشد. سایر ادارات و وزارت خانه ها مطابق به تخصص کاری خود مسؤولیت های مرتبط را عهده دار میباشند. وزارت مالیه مکلف میگردد تا در زمینه بررسی گزارش های مالی قراردادهای و تفاهم نامه ها به وزارت اقتصاد بخصوص ریاست انسجام فعالیت های مؤسسات غیر دولتی و کمیته نظارت از قراردادهای و تفاهم نامه ها همکاری تخصصی فراهم نماید. تمامی ادارات و وزارت خانه ها مکلف اند که با در نظر داشت این چارچوب و مدل (نمونه) قراردادهای و تفاهم نامه ها تمامی قراردادهای و تفاهم نامه های خود را قبل از امضا ترتیب و آماده نمایند.

طبقه بندی مؤسسات غیر دولتی (NGOs)

مؤسسات غیر دولتی نظر به فعالیت ها، تخصص، ساحه کاری و نوع خدمات میتواند به طبقات مختلف مانند صحت، معارف، انکشاف جامعه و سایر بخش ها تقسیم گردد. بناءً به اساس هدايت مقام عالی ریاست جمهوری مؤسسات غیر دولتی نظر به خصوصیات ذیل

1. نقش مؤسسه
2. اهداف مؤسسات
3. استراتیژی
4. روش فعالیت ها
5. تشکیلات مؤسسه
6. شیوه مدیریت
7. منابع

و از لحاظ انگیزه به طبقات ذیل تقسیم بندی میگردند:

1. **مؤسسات غیر دولتی رضاکارانه:** مؤسسات غیر دولتی رضاکارانه عبارت از مؤسسات است که فعالیت های آنها به اصل فعالیت های رضاکارانه استوار باشد. اهداف این نوع مؤسسات کار در جهت کاهش مشکلات اجتماعی مردم، رشد ارزش های جامعه، ایجاد تغییر در افراد جامعه و بالا بردن حس همکاری در جامعه می نمایند. مؤسسات رضاکارانه با ترغیب و تشویق مردم از طریق مشوره ها، برنامه های آگاهی دهی، همکاریهای مؤقتی مادی و معنوی و سایر شیوه ها در جهت تحقق اهداف فوق الذکر فعالیت می نمایند.
2. **مؤسسات غیر دولتی تخصصی:** عبارت از مؤسسات غیردولتی است که فعالیت ها را نظر به تخصص توسط متخصصین همان رشته انجام میدهند. اهداف این نوع مؤسسات ارائه خدمات تخصصی در بخش های مختلف میباشد. بطور مثال یک یا چند مؤسسه در بخش زراعت، صحت و یا معارف با استخدام متخصصین رشته های مربوطه برنامه های تخصصی را تطبیق می نمایند.
3. **مؤسسات غیر دولتی مدنی:** مؤسسات غیردولتی است که فعالیت های آنها موضوعات مرتبط به نگرانی های عامه مانند مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی را مخاطب قرار میدهد. اهداف این نوع مؤسسات بهبود پالیسی ها، استراتیژی ها، بلند بردن دانش اجتماعی و سیاسی مردم، حکومتداری خوب و اشتراک مردم در مسایل مهم اجتماعی، فرهنگی و سیاسی میباشد. مؤسسات مدنی با استفاده از مطبوعات، اجتماعات مدنی، فرهنگی و سیاسی، آگاهی دهی عامه و ترغیب مردم به اشتراک در مسایل مهم جامعه فعالیت می نمایند.

4. **مؤسسات غیر دولتی تجارتي:** مؤسسات غیردولتی است که در بخشهای نوآوری، بهتر سازی و مؤثر سازی ارائه خدمات به بازار، مدیریت تشبثات، بازداري مصرفی و مؤثریت خدمات با متشبتین فعالیت می نمایند. اهداف این نوع مؤسسات حمایت از متشبتین، خصوصاً در بخش های مدیریتی، شیوه ارائه خدمات، مطالعه و استفاده از بازار و ایجاد عواید دوامدار با ارائه کورس های حرفوی، سوادآموزی و آگاهی دهی میباشد.

دلایل و فواید طبقه بندی مؤسسات

طبقه بندی فوق الذکر دارای فواید و دلایل مختلف و عمده ذیل میباشد:

1. طبقه بندی فوق الذکر فعالیت های مؤسسات غیر دولتی را تخصصی نموده و مشخص میسازد تا مؤسسات فعالیت های مشخص را دنبال نمایند.
2. این طبقه بندی برای دولت وضاحت ایجاد می نماید تا با مؤسسات غیردولتی نظر به ماهیت آنها رابطه داشته باشد و هریک را مطابق به نیازهای جامعه تنظیم نماید. علاوه برآن، برخورد دولت و اجتماع را نظر به طبیعت و فعالیت های مؤسسات غیردولتی واضح و آشکار می نماید. و تطبیق اهداف دولت در قسمت استفاده مؤثر از مؤسسات غیردولتی در جهت انکشاف جامعه مشخص و معین می نماید.
3. برعلاوه، برای دولت سهولت ایجاد می نماید تا با استفاده از طبقه بندی فوق الذکر معیار وضع تعرفه ها و جمع آوری عواید را تفکیک نموده و نظر به ماهیت مؤسسات غیردولتی تقسیم بندی نماید.
4. این طبقه بندی زمینه نظارت واضح از هر بخش را از طریق اشتراک افراد متخصص در کمیته نظارت ایجاد می نماید.
5. میتوان طبقه بندی فوق الذکر را در مسوده (طرح) قانون مؤسسات غیردولتی که فعلاً مراحل تقنینی را طی می نماید، گنجانده و شیوه های ثبت، راجستریشن، وضع تعرفه و سایر موارد مرتبط را در مقررات مربوطه درج و یا تعدیل نمود.
6. اکثریت مطلق تمامی مؤسسات غیردولتی (ملی و بین المللی) در بخش های خدمات اجتماعی، معارف، صحت و زراعت فعالیت می نماید در حالیکه جامعه فعالیت مؤسسات را در سایر بخش ها بغیر از موارد فوق الذکر نیز ضرورت دارد. مؤسسات غیردولتی که در سایر بخش ها فعالیت می نمایند بسیار اندک بوده و از طرف دولت تا حال برنامه ریزی دقیق در این قسمت صورت نگرفته است. با استفاده از طبقه بندی فوق و ارزیابی از نیازهای جامعه، دولت باید فعالیت های مؤسسات را مطابق به ضرورت های جامعه اولویت بندی نموده و فعالیت مؤسسات را مطابق به آن تنظیم نماید.
7. در اخیر یکی از مهمترین اهداف اینست که پروژه ها بشکل عادلانه و برای انکشاف تمامی ولایات مساویانه تقسیم گردد تا زمینه انکشاف متوازن و عدالت در تطبیق پروژه ها بدست آید.